

Orosz irodalom és kultúra

Russian Literature and Culture

A Szegedi Tudományegyetem Irodalomtudományi Doktori Iskolájának képzési terve a 2016. szeptember 1-étől induló képzésekben

Content update and English version under preparation

1. Kurzusok

Az alprogram vezetője: Szőke Katalin DSc, egyetemi tanár

Helyettes: Sarnyai Csaba PhD, egyetemi adjunktus

Az orosz irodalom és kultúra program két fő témakört helyez kutatási és oktatási gyakorlata középpontjába. Egyfelől azt az orosz irodalomban és kultúrában különös hangsúllyal megnyilvánuló problémát, mely szerint az irodalmi mű létmódját alapvetően a kultúra „hivatalosan megformált” és „hivatalosan meg nem megformált” rétegei (M. Bahtyin) között feszülő ellentmondás határozza meg. Ennek értelmében kutatjuk a „magas, artisztikus kultúra” vívmányaival párhuzamosan a XIX. és XX. századi orosz irodalom és kultúra szubkulturális metatextusát, valamint az utópikus eszmék poétikai vetületeit. Kutatásaink érintik az eszmetörténetet és a narrativisztikát, illetve néhány olyan kérdést is, melyek leginkább a kultúrantropológiával hozhatók kapcsolatba (pl. saját-idegen dichotómiája). Az orosz irodalom klasszikusain kívül (Dosztojevszkij, Csehov, Bulgakov, Platonov stb.) azon igyekszünk, hogy bemutassuk és interpretáljuk olyan szerzők munkásságát is, akiket ideológiai okok folytán hosszú évtizedekig elhallgattak (Pl. a XX. századelő nőírói közül Zinaida Gippiusz, vagy a futurista Jelena Guro, illetve az orosz abszurd irodalom képviselői).

Másfelől a doktori iskola másik meghatározó irányvonalát az óorosz ikon kutatása képezi. Az ikon teológiája, morfológiája, szemiotikája mellett nagy hangsúlyt helyezünk az ikon szerepére az orosz irodalomban; hiszen az ikon nem csak motívumként, hanem térszervező elemként is gyakran szerepel az orosz irodalom alkotásaiban.

I. képzési ciklus: Elmélet + Kutatómunka (120 kredit)

Elmélet (60 kredit)

4 kötelező tantárgy (60 kredit):

A témavezetővel való előzetes konzultáció nyomán a felsorolt témák közül maximum kettő kiváltható a doktori iskolán belüli többi program kínálatából.

1. Az ikon és a régi orosz irodalom (1-2. félév, 2x5 kredit, heti 2 óra, szeminárium, gyakorlati jegy)
2. Poétikai törekvések a 19. századi orosz irodalomban (1-2. félév, 2x5 kredit, heti 2 óra, szeminárium, gyakorlati jegy)
3. Eszmei és műfaji irányzatok a századelő orosz kultúrájában (3-6. félév, 4x5 kredit, heti 2 óra, szeminárium, gyakorlati jegy)

4. A mai orosz kultúra és irodalom alapvető tendenciái (3-6. félév, 4x5 kredit, heti 2 óra, szeminárium, gyakorlati jegy)

1 szabadon választható tantárgy (0-10 kredit):

Választható szeminárium (előzetes egyeztetés alapján valamely más doktori program kurzusa, teljesítése opcionális, bármely félévben, ismételhető, max. 2 félév, max. 2x5 kredit, heti 2 óra, szeminárium, gyakorlati jegy)

Kutatómunka (60 kredit)

kutatómunka: 4 kötelező félév (60 {félévenként 15} kredit):

1. Publikáció

- a) Tanulmány magyarul (bármely félévben, ismételhető, min. 2 db)
- b) Tanulmány idegen nyelven (bármely félévben, ismételhető, min. 1 db)
- c) Cikk magyarul (bármely félévben, ismételhető, min. 2 db)
- d) Cikk idegen nyelven (bármely félévben, ismételhető, min. 1 db)

2. Prezentáció

- a) Konferencia-előadás magyarul (bármely félévben, ismételhető, min. 2 db)
- b) Konferencia-előadás idegen nyelven (bármely félévben, ismételhető, min. 1 db)

Komplex vizsga (0 kredit)

Az SZTE Doktori Szabályzata szerinti követelmények szerint az ott leírt módon.

II. képzési ciklus: Kutatómunka + Oktatás + Beszámoló (min. 120 kredit)

Kutatómunka (60 kredit)

A félévek előrehaladtával emelkedő volumenben: ennek megfelelően a félévek sorrendjében 20+25+35+40 = összesen 180 kredit értékben.

1. Publikáció

- a) Tanulmány magyarul (bármely félévben, ismételhető, min. 2 db)
- b) Tanulmány idegen nyelven (bármely félévben, ismételhető, min. 1 db)
- c) Cikk magyarul (bármely félévben, ismételhető, min. 2 db)
- d) Cikk idegen nyelven (bármely félévben, ismételhető, min. 1 db)

2. Prezentáció

- a) Konferencia-előadás magyarul (bármely félévben, ismételhető, min. 2 db)
- b) Konferencia-előadás idegen nyelven (bármely félévben, ismételhető, min. 1 db)

Oktatás (4×4 = 16 kredit)

Félévenként max. 2 db 2 órás kurzus az 5., 6., 7. és 8. félévben félévenként összesen 4 kredittel a témavezető és / vagy programvezető belátása szerint.

Összehasonlító irodalomtudomány program kurzusai:

Az alprogram vezetője: Fogarasi György PhD, egyetemi docens

Helyettes: Kelemen Zoltán PhD, habil. egyetemi docens

A képzés 8 féléve során a hallgatók a komparatiztika alapszintű oktatásában tárgyalt ismeretkörök sajátos, egyéni kutatói igényeikhez igazodó konfigurációját tanulmányozhatják. A képzés az összehasonlító irodalomtudomány történeti és elméleti vetületén túl hangsúlyt fektet a komparatiztika irodalomon túli vetületeire. Ekként beható figyelemben részesül az irodalomnak egyfelől a társművészetekhez, másfelől a nem irodalmi szövegekhez való viszonya, s általánosságban az a kulturális "szövegtér", amelynek komparatív vizsgálata sok tekintetben épp az irodalomtudomány felől válik lehetővé.

I. szakasz (120 kredit)

Elmélet (60 kredit)

1. Műhelyszeminárium 1-4 (1-4. félév, 4x5 kredit, heti 2 óra, szeminárium, gyakorlati jegy)
2. Disszertációs szeminárium 1-4 (1-4. félév, 4x5 kredit, heti 2 óra, szeminárium, gyakorlati jegy)
3. Választott speciális kurzus 1-4 (1-4. félév, 4x5 kredit, heti 2 óra, szeminárium, gyakorlati jegy)

Kutatómunka (55 kredit)

Kutatómunka 1-4 (1-4. félév, 15+10+15+15 kredit, heti 2 óra, önálló vizsga, beszámoló ötfokozatú)

Beszámoló (5 kredit)

Beszámoló 1 (2. félév, 5 kredit, heti 2 óra, önálló vizsga, beszámoló ötfokozatú)

Komplex vizsga (0 kredit)

Komplex vizsga (4. félév, 0 kredit, heti 2 óra, önálló vizsga, szigorlat)

II. szakasz (120 kredit)

Kutatómunka (60 kredit)

Kutatómunka 5-8 (5-8. félév, 4x15 kredit, heti 2 óra, önálló vizsga, beszámoló ötfokozatú)

Publikáció és prezentáció (24 kredit)

Publikáció és prezentáció 1-4 (5-8. félév, 4x6 kredit, heti 2 óra, önálló vizsga, beszámoló ötfokozatú)

Beszámoló (20 kredit)

Beszámoló 2-5 (5-8. félév, 4x5 kredit, heti 2 óra, önálló vizsga, beszámoló ötfokozatú)

További kutatómunka / Oktatás (16 kredit)

További kutatómunka / Oktatás (5-8. félév, 4x4 kredit, heti 2 óra, konzultációs gyakorlat, beszámoló ötfokozatú)

2. A doktori iskola keretében meghirdetett doktori témák

- Az ikon funkciói

- Az ikon és az orosz irodalom
- Gogol Pétervári elbeszéléseinek vallásfilozófiai alapjai
- Az orosz szimbolista próza szubkulturális metatextusa
- Az utópikus gondolat az orosz szimbolizmus és avantgárd irodalmában
- Az utópikus eszmék csődje: Andrej Platonov életműve
- A „női princípium” a 20. századelő orosz irodalmában
- A mai orosz próza irányzatai
- A rutén–magyar irodalmi kapcsolatok a fordításirodalom tükrében

3. A doktori iskola kutatási területei

- Az ikon funkciói
- Ikon és az orosz irodalom
- Gogol Pétervári elbeszéléseinek vallásfilozófiai alapjai
- Az orosz szimbolista próza szubkulturális metatextusa
- Az utópikus gondolat az orosz szimbolizmus és avantgárd irodalmában
- Az utópikus eszmék csődje: Andrej Platonov életműve
- A „női princípium” a 20. századelő orosz irodalmában
- A mai orosz próza irányzatai
- A rutén-magyar irodalmi kapcsolatok a fordításirodalom tükrében